

ที่ สศ ๐๐๐๑ / ๙๓๕

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๒๘ อาคารพญาไทพลาซ่า กทม.๑๐๕๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับรับฟังความคิดเห็น

เรียน ประธานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

อ้างถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ.๒๕๔๙

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สรุปความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช...(ฉบับรับฟังความคิดเห็น)
๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช...(ฉบับรับฟังความคิดเห็น)

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ.๒๕๔๙ มาตรา ๒๖ กำหนดว่าเมื่อคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วให้จัดทำคำชี้แจงว่าร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นใหม่นั้นมีความแตกต่างกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ในเรื่องใดพร้อมเหตุผลในการแก้ไขไปยังองค์กรและบุคคลต่างๆ ซึ่งรวมถึงสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาและเสนอความเห็น นั้น

สภาที่ปรึกษาฯ ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๙ เป็นต้นมา โดยจัดสัมมนาเวทีระดับจังหวัดทั่วประเทศ ๒๓ เวที รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามรายบุคคล ระหว่างวันที่ ๒๖ มกราคม -๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ยังได้จัดสัมมนาเวทีระดับชาติ ณ กรุงเทพมหานคร ในเดือนมีนาคม ๒๕๕๐ และเดือนเมษายน ๒๕๕๐ อีก ๒ ครั้ง ซึ่งได้รายงานผลให้คณะกรรมการยกร่างฯ ได้ทราบเป็นข้อมูลเบื้องต้นแล้วนั้น บัดนี้สภาที่ปรึกษาฯ ได้จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช...(ฉบับรับฟังความคิดเห็น) เสร็จแล้ว ซึ่งสภาที่ปรึกษาฯ ได้ให้ความเห็นชอบ แล้วเมื่อคราวประชุมในวันพุธที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายโคทม อาริยา)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักวิชาการ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร ๐-๒๖๑๒-๙๑๕๖ , ๐๘-๙๙๖๘-๐๓๒๒ , ๐-๒๖๑๒-๙๒๒๒ ต่อ ๒๐๘

โทรสาร ๐-๒๖๑๒-๙๑๕๕ , ๐-๒๖๑๒-๙๑๕๐

สำเนาส่ง ๑. นายวิชัย รูปขำดี ประธานคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

๒. ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ เลขาธิการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สรุปความเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช...

(ฉบับรับฟังความคิดเห็น)

โดย.สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

.....

ความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับรับฟังความคิดเห็น สภาที่ปรึกษาฯ มีความเห็นเป็นสองส่วนคือ ความเห็นที่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญขอให้คงไว้ตามร่างและความเห็นที่เห็นว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดออก(รายละเอียดตามเอกสารแนบ)ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. สิทธิและเสรีภาพ หน้าที่ ของชนชาวไทยและและนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

สภาที่ปรึกษาฯ เห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญได้เขียนไว้ค่อนข้างดีทั้งด้านสิทธิของประชาชนอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษยพึงมีและสิทธิที่จะรับการคุ้มครอง ได้รับบริการจากรัฐ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มคนอย่างชัดเจนในบางเรื่องหรือไม่ชัดเจนในบางประเด็นที่ปรึกษาจึงมีความเห็นและข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์ดังนี้

- มาตรา ๓๐ วรรคสาม เพื่อให้มีการคุ้มครองสิทธิของบุคคลครอบคลุมทุกกลุ่มคนที่ชัดเจนมากขึ้น จึงควรเพิ่ม คำว่า “ชาติพันธุ์” หลังคำว่าเชื้อชาติ คำว่า “เพศสภาพ” หลังคำว่าเพศ และคำว่า “ความพิการ” หลังคำว่าสภาพทางกาย
- มาตรา ๓๒ เพื่อไม่ให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าการลงโทษประหารชีวิตไม่เป็นวิธีการที่โหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมและไม่มีศาสนาใดส่งเสริมให้มีการฆ่าผู้อื่น จึงควรปรับปรุงบทบัญญัติมาตรานี้ใหม่โดยตัดคำว่า “แต่การลงโทษประหารชีวิตตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้” ออก ทั้งนี้การตัดข้อความนี้ออกไม่เกี่ยวกับกรณีที่กฎหมายอาญาจะบัญญัติโทษประหารชีวิตหรือไม่ก็ตาม
- มาตรา ๔๖ วรรคสอง องค์กรทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ไม่ควรกำหนดไว้เพียงองค์กรเดียวและไม่จำเป็นต้องระบุว่าเป็นของรัฐ จึงควรตัดคำว่า “องค์กรหนึ่ง” และคำว่า “ของรัฐ” ออก
- มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ปัจจุบันการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี ๑๒ ปี ไม่รวม ชั้นอนุบาล ทั้ง ๆ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๖ ปีซึ่งเป็นวัยที่สมองกำลังมีพัฒนาการที่สำคัญในการเสริมสร้างสติปัญญา จึงควรปรับปรุงแก้ไขดังนี้ “การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบห้าปีนับจากระดับอนุบาล”
- มาตรา ๔๘ วรรคสอง เพื่อให้ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในภาวะลำบากได้มีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป จึงควรให้รัฐต้องสนับสนุนบุคคลเหล่านั้นอย่างเพียงพอกับภาวะ ยากไร้ พิการหรือทุพพลภาพ หรือภาวะลำบากนั้นจึงควรแก้ไขเป็นดังนี้ “ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษจากรัฐอย่างเพียงพอ พอกับสภาวะความยากลำบาก สภาวะการทุพพลภาพ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น”

- มาตรา ๔๘ วรรคสาม องค์การทางศาสนาเป็นองค์กรสำคัญที่จัดการศึกษาอบรมด้วย จึงควรเพิ่มคำว่า “องค์กรศาสนา” ไว้ด้วย
- มาตรา ๕๐ สิทธิการได้รับบริการสาธารณสุขเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกคนต้องได้รับ โดยรัฐต้องมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นจริง ประกอบกับรัฐได้มีนโยบายให้มีกฎหมายหลักประกันสุขภาพกับประชาชนทุกคน จึงควรตัดคำว่า “ผู้ยากไร้” ในวรรคหนึ่งออก และเพิ่มคำว่า “อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม” ต่อท้ายวรรคนี้ด้วย เป็นความใหม่ ดังนี้ “มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- มาตรา ๕๑ วรรคสาม ยังไม่ครอบคลุมถึงเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในความดูแลของบุคคลที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ไม่ว่าจะเป็นผู้พิการ หรือผู้ชราที่อยู่ในสภาพยากลำบากซึ่งเด็กและเยาวชนเหล่านั้นสมควรมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐเช่นเดียวกัน จึงควรบัญญัติให้ครอบคลุมบุคคลดังกล่าวด้วย ดังนี้ “เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล หรืออยู่ในความดูแลของผู้ที่อยู่ในสภาพยากลำบาก มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ”
- มาตรา ๕๒ ผู้สูงอายุทุกคนสมควรจะได้รับการคุ้มครองและช่วยเหลือจากสังคมและรัฐ เพื่อประกันให้บุคคลเหล่านี้ดำรงชีวิตอย่างปกติสุขและสมศักดิ์ศรี จึงควรตัดคำว่า “และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ” ออก เป็นความใหม่ ดังนี้ “มาตรา ๕๒ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ”
- มาตรา ๕๓ เพื่อความสมบูรณ์และให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพได้เข้าถึงสวัสดิการและบริการสาธารณะ และความช่วยเหลือจากรัฐ จึงควรแก้ไขปรับปรุง จากคำว่า “มีสิทธิได้รับ” เป็น “มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก ”
- มาตรา ๕๔ ยังไม่ครอบคลุมบุคคลที่ไม่มีรายได้เพียงพอและไม่มีที่ทำกิน จึงควรบัญญัติให้ครอบคลุมดังนี้ “บุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัยหรือไร้ที่ทำกินและไม่มีรายได้เพียงพอ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ
- มาตรา ๕๖ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างประเทศ จึงควรแก้ไขเป็นดังนี้ “บุคคลย่อมมีสิทธิเข้าถึงข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจาก รัฐบาล หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการ กิจกรรม หรือจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว

การวางแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การวางผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการออกกฎที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ

- มาตรา ๖๐ วรรคสอง องค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่บัญญัติให้จัดตั้งขึ้นควรมีหน่วยธุรการ ที่เป็นอิสระและได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอด้วยจึงควรเพิ่มเติมข้อความต่อท้ายวรรคสองดังนี้ “ทั้งนี้ให้มีหน่วยธุรการ ที่เป็นอิสระและได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ”
- มาตรา ๖๕ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมต้องมีสิทธิในการจัดการ บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน จึงควรเปลี่ยนจากคำว่า “และมีส่วนร่วม” เป็นคำว่า “และมีสิทธิ”
- มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ควรปรับปรุงให้บุคคลและชุมชนมีสิทธิในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพโดยตรง และครอบคลุม ถึงการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรธรรมชาติ มาตรา ๖๖ วรรคสาม สิทธิในการฟ้องร้องควรให้ครอบคลุมถึงสิทธิของ บุคคลด้วย จึงควรปรับปรุงแก้ไข ใหม่ ดังนี้ “สิทธิของบุคคลและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง

การดำเนินโครงการ กิจกรรม หรือการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษา และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียเพื่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจก่อน รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว หรือการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ”

สิทธิของบุคคลและชุมชนที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง

- มาตรา ๖๘ วรรคสอง การกำหนดให้บุคคล 11 คนเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยว่าประเทศอยู่ในภาวะวิกฤติ เหตุการณ์คับขัน หรือเกิดสถานการณ์จำเป็นอย่างยิ่งในทางการเมืองและมีอำนาจเรียกประชุม เป็นเรื่องที่ปฏิบัติได้ยาก และไม่อาจแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริงรวมทั้งทำให้มีกลไกอื่นเข้ามาใช้อำนาจทางการเมือง มากเกินไป จึงควรตัดมาตรา 68 วรรคสอง ออกจะเหมาะสมกว่า จึงควรตัดมาตรา ๖๘ วรรคสอง ออก
- มาตรา ๗๕ (๑) (๒) ยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ จึงควรปรับปรุงใหม่ ดังนี้
 1. มาตรา ๗๕ (๑) ให้เพิ่มคำว่า “รวมทั้งให้ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก” ต่อท้าย
 2. มาตรา ๗๕ (๒) ให้เพิ่มคำว่า “ชุมชน” ไว้หลังคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

- ส่วนที่ ๔ แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การศึกษาและวัฒนธรรม หัวข้อยังไม่ครบถ้วนตามสาระของแต่ละมาตราของส่วนนี้ จึงควรเติมคำว่า “สาธารณสุข” หลังคำว่า “การศึกษา”
- มาตรา ๘๓ (๑) ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กลไกตลาดเป็นเพียงเครื่องมือหรือวิธีการในการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น จึงควรกำหนดเป้าหมายมากกว่าวิธีการ ดังนี้ “ให้ตัดคำว่า “โดยอาศัยกลไกตลาด” ออกและให้ใช้คำว่า “ระบบเศรษฐกิจเสรีที่เป็นธรรม”
- มาตรา ๘๓ (๒) ควรมีการกำหนดให้ใช้มาตรการทางการเงิน การคลัง หรือมาตรการอื่นที่ชัดเจนในการกระจายรายได้ เพื่อความเป็นธรรมในสังคม จึงควรเพิ่มคำว่า “โดยใช้มาตรการทางการเงิน การคลัง หรือมาตรการอื่น” หลังคำว่า “อย่างเป็นธรรม”
- มาตรา ๘๔(๑) การใช้ที่ดินควรกล่าวถึงระบบการถือครองและการกระจายการถือครองที่ดินด้วยเนื่องจากระบบการถือครองที่ดินเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตและการกระจายรายได้ จึงควรแก้ไขเป็นดังนี้ “กำหนดหลักเกณฑ์การจ้ดระบบการถือครองที่ดิน การกระจายการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมและให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมโดยให้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของพื้นที่นั้นๆ ตามหลักวิชาให้ครอบคลุมทั่วประเทศทั้งผืนดิน ผืนน้ำ.....”
- มาตรา ๘๔ (๓) เพื่อความชัดเจน จึงควรเติมคำว่า “การพัฒนาเมืองและชนบท” หลังคำว่า “ทรัพยากรธรรมชาติ”
- มาตรา ๘๔(๔) การจัดระบบการดูแลและการใช้ทรัพยากรน้ำต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และปริมาณน้ำที่มีอยู่ของพื้นที่นั้นๆ ด้วย จึงควรปรับปรุงแก้ไขดังนี้ “จัดระบบการดูแลและการใช้ทรัพยากรน้ำให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และปริมาณน้ำของพื้นที่นั้นๆให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร”
- มาตรา ๘๔ (๘) ควรมีความครบถ้วนทั้งด้านการป้องกัน ควบคุม และการกำจัดภาวะมลพิษจึงควรเพิ่มเติมคำว่า ป้องกัน เป็น “ป้องกัน ควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษ”
- มาตรา ๘๖(๑) ควรบัญญัติให้มีความครอบคลุม การพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และครอบคลุมในระดับระหว่างประเทศด้วย จึงควรแก้ไขเป็น “ส่งเสริมและต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ”
- มาตรา ๘๖(๕) เพื่อให้ภาคประชาชนได้มีเงินทุนในการดำเนินการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้วย จึงควรแก้ไขโดยเพิ่มเติมข้อความ “และการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ไว้หลังคำว่า “การดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน”

2. รัฐสภา .

มีความเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- (1) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีความเห็นสอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญ ที่ให้มีที่มา 2 ประเภท
- (2) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเห็นว่าควรมีจำนวน 500 คนเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 มาจากการเลือกตั้งแบบเขตเลือกตั้งเขตเลือกตั้งละหนึ่งคน จำนวน 400 คน(400 เขตเลือกตั้ง) และจำนวน 100 คนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนที่มาจากหลายเขตตามจำนวนประชาชนในแต่ละเขตนั้นๆซึ่งแต่ละเขตไม่จำเป็นต้องมีจำนวนเท่ากัน
- มาตรา ๕๑ การเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เหลือ ๔๐๐ คน ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญไปจากจำนวน ๕๐๐ คน จึงไม่ควรเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงเห็นควรให้มี ๕๐๐ คน เหมือน รัฐธรรมนูญ ปีพ.ศ. ๒๕๔๐
- มาตรา ๕๒ มีความเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้
1. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรให้มีทั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบเขตเลือกตั้ง จำนวน ๔๐๐ คน จาก ๔๐๐ เขตเลือกตั้งและแบบสัดส่วน จำนวน ๑๐๐ คน
 2. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน ควรให้มีหลายเขตเลือกตั้งและแต่ละเขตเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่ากัน
 3. เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจแบ่งเป็น ๑๑ เขตประกอบด้วยจังหวัดใน (๑)ภาคเหนือตอนบน (๒)ภาคเหนือตอนล่าง (๓) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนเหนือ(อีสานเหนือ) (๔) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง(อีสานตอนล่าง) (๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง(อีสานกลาง) (๖)ภาคกลาง (๗)ภาคตะวันออก (๘)ภาคตะวันตก (๙) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (๑๐)ภาคใต้ตอนบน และ (๑๑) ภาคใต้ตอนล่าง โดยให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตามสัดส่วนของประชากรของแต่ละเขตเลือกตั้ง ซึ่งรวมกันทุกเขตเลือกตั้งแล้วได้จำนวนหนึ่งร้อยคน โดยพรรคการเมืองจะต้องจัดทำบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑๑ บัญชีตามจำนวนเขตเลือกตั้ง ให้ผู้มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนตามสัดส่วนคะแนนที่พรรคนั้นได้รับในแต่ละเขตเลือกตั้งนั้นๆ
- มาตรา ๕๓ พรรคหนึ่ง ควรบัญญัติให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๑ ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” จึงควรใช้คำ “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แทนคำว่า “ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง”
- มาตรา ๕๔ ควรใช้คำให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๑ ซึ่งบัญญัติว่า บุคคลมีสิทธิเลือกตั้งและมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

2.2 สมาชิกวุฒิสภา

มีความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวุฒิสมาชิกดังนี้

- 1) สมาชิกวุฒิสภา มีความเห็นว่าควรมีจำนวน 200 คนเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 และต้องมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน เนื่องจากสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรัฐสภาตามมาตรา ๘๗ จึงต้องมาจากการเลือกตั้ง จากประชาชนโดยตรง โดยอาจมีทางเลือกตั้งนี้

(1) ให้เลือกเป็นเขตใหญ่โดยให้ประชาชนลงคะแนนเลือกได้คะแนนเดียว (หนึ่งคนหนึ่งเสียง) หรือ

(2) ให้มีคณะกรรมการสรรหา สรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะทำหน้าที่ สมาชิกวุฒิสภาของแต่ละจังหวัดมาจำนวนหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนในเขตจังหวัดนั้นๆเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภา บุคคลที่จะให้คณะกรรมการสรรหา คัดสรรเป็นผู้มีความเหมาะสมเป็นสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าว อาจมาจากการรับสมัครและมาจากการเสนอชื่อขององค์กรอาชีพที่มีกิจกรรมในจังหวัดนั้นๆ ก็ได้ โดยคณะกรรมการสรรหาต้องประกอบด้วยบุคคลที่หลากหลายและเป็นที่ยอมรับของสังคม

(๓). ให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาสามารถหาเสียงได้ โดยมีขอบเขตจำกัด เพราะการแนะนำตัวด้วยเอกสารเหมือนที่ผ่านมาไม่มีความเหมาะสมและผิดธรรมชาติของการเลือกตั้ง

- มาตรา ๑๑๐ เห็นด้วยกับคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะเป็นสมาชิกวุฒิสภา แต่ในข้อ(๖) ควรบัญญัติกำหนดเวลาไว้ ๒ ปีเช่นเดียวกับข้อ (๕)
- มาตรา ๑๑๒ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่ที่ได้รับการเลือกตั้ง
- มาตรา ๑๑๓ สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้ง ไม่ควรจับสลากออกจึงควรตัดมาตรา ๑๑๓ ออกทั้งหมด

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีความเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 การเสนอกฎหมายโดยประชาชน ต้องมีผู้แทนเข้าร่วมพิจารณาในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการ

3.2 การออกเสียงลงประชามติ ไม่ใช่คำปรึกษา แต่เป็นการตัดสินใจของประชาชน

รายละเอียดดังนี้

- มาตรา ๑๓๓ ควรมี “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยประมวลจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ” เพิ่มอีก หนึ่งพระราชบัญญัติ เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ต้องการให้นักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจริยธรรมคุณธรรมและจะต้องถูกถอดถอนหากปฏิบัติตนขาดหรือผิดจริยธรรมตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๖๐ จึงควรเพิ่ม มาตรา๑๓๓..เป็น ข้อ(๑๐)อีกหนึ่งข้อดังนี้ “(๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยประมวลจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ”
- มาตรา ๑๕๕ การเสนอกฎหมายโดยประชาชนดังกล่าว ต้องมีผู้แทนเข้าร่วมพิจารณาในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย จึงควรเพิ่มข้อความดังนี้ “ในขั้นตอนของการพิจารณาของคณะกรรมการ ต้องให้ผู้แทนประชาชนผู้เสนอกฎหมายได้มีส่วนร่วมด้วย” โดยแทรกเป็นวรรคสาม
- มาตรา ๑๖๑ การออกเสียงลงประชามติ ตามวรรคสี่ บัญญัติให้การออกเสียงประชามติต้องเป็นการออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในกิจการตามที่จัดให้มีการลงมติ จึงไม่ใช่คำปรึกษา แต่เป็นการตัดสินใจของประชาชน และถ้าประชาชนไม่เห็นชอบรัฐจะต้องปฏิบัติตาม จึงต้องตัดคำว่า “หรือเป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้” ในวรรคสาม ออก

- มาตรา ๑๖๔ วรรคแปด ควรบัญญัติให้ครอบคลุมถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญทุกองค์กร โดยใช้คำว่า “องค์กรตามรัฐธรรมนูญ” แทนข้อความ “คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ”
- มาตรา ๑๘๖ วรรคสอง เพื่อให้ครอบคลุมข้อตกลงระหว่างประเทศที่สามารถตรวจสอบได้ทุกกรณีให้เดิม คำว่า “หรือหนังสือสัญญา” หลังคำว่า “สนธิสัญญา” และให้ตัดคำว่า “อย่างร้ายแรง” หลังคำว่า “ของประเทศ” ออก
- มาตรา ๑๘๖ วรรคสาม เพื่อประกันให้ประชาชนทุกๆส่วนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงให้เดิมคำว่า “อย่างทั่วถึง” หลังคำว่า “ของประชาชน”
- มาตรา ๑๘๒ วรรคสอง สำหรับบำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากการทำงานของบุคคลดังกล่าวเป็นการอาสาสมัครเป็นการทำงานระยะสั้น และเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณจำนวนมากซึ่งเป็นภาระแก่งบประมาณแผ่นดิน อีกทั้งเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นได้ตลอดเวลาการดำรงตำแหน่งและไม่เป็นกรรมกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรให้ตัดข้อความ “ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานและรองประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา” ในมาตรา ๑๘๒ วรรคสอง ออก

4. ศาลและองค์กรตรวจสอบอิสระ มีความเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

- 4.1 ความอิสระของศาล ควรครอบคลุมถึงศาลทหารด้วย
 - 4.2 การสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรตรวจสอบอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นๆควรมีองค์กรภาคประชาชนที่มีกฎหมายรองรับเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหาในสัดส่วนที่เหมาะสม
 - 4.3 คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการในองค์กรตรวจสอบอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญอื่นๆควรเปิดกว้างให้ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านนั้นๆที่หลากหลายให้มีคุณสมบัติเป็นกรรมการได้ด้วย
 - 4.4 อำนาจของศาลเกี่ยวกับการเลือกตั้งควรมีเฉพาะหลังการเลือกตั้งเท่านั้น ในระหว่างการเลือกตั้งควรเป็นอำนาจของ กกต.
 - 4.5 มีข้อสังเกตว่าองค์กรอัยการควรมีสภาพอยู่ภายใต้ฝ่ายบริหารเช่นเดิมมีความเหมาะสมแล้วเพราะต้องทำหน้าที่ทนายให้กับฝ่ายบริหาร
- รายละเอียดมีดังนี้
- มาตรา ๒๐๐ ควรเพิ่มการให้โอกาสผู้ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพอื่นต่างๆไปเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย จึงควรปรับเปลี่ยนข้อความในข้อ (๔)ใหม่ดังนี้ “(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิชาศาสตร์

รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือสาขาอื่น ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารราชการแผ่นดินอย่างแท้จริงและได้รับเลือกตามมาตรา ๒๐๒ จำนวนสองคน”

- มาตรา ๒๐๑ (๓) ควรเพิ่มให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ เป็นผู้มีคุณสมบัติด้วย
- มาตรา ๒๐๒ (๑) เพื่อให้ตัวแทนองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จึงควรบัญญัติเพิ่มจำนวนกรรมการสรรหาให้มีตัวแทนองค์กรภาคประชาชนที่มีกฎหมายรองรับเข้าร่วมเป็นกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในสัดส่วนที่เหมาะสม
- มาตรา ๒๑๔ วรรคสาม ควรให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เฉพาะหลังการประกาศผลการเลือกตั้งแล้วเท่านั้น ในระหว่างการเลือกตั้งควรเป็นอำนาจของ กกต. มิฉะนั้นแล้วการจัดการเลือกตั้งจะมีปัญหา จึง ควรกำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งระดับชาติ (เลือก สส.และ สว.) เฉพาะหลังการประกาศผลการเลือกตั้งเท่านั้น ในระหว่างการเลือกตั้งให้เป็นอำนาจของ กกต. ส่วนการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในระหว่างการเลือกตั้งให้เป็นอำนาจของ กกต.จังหวัดโดยความเห็นชอบของ กกต. และหลังการประกาศผลการเลือกตั้งจึงให้เป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์
- มาตรา ๒๒๓ ควรกำหนดให้ศาลทหารมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารเพื่อประกันความมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดี และตุลาการศาลทหารควรมีคุณสมบัติเทียบเท่ากับตุลาการศาลยุติธรรม เพราะพิจารณาคดีอาญาเหมือนกัน
- มาตรา ๒๒๖(๑) เพื่อให้ตัวแทนองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วย จึงควรบัญญัติเพิ่มจำนวนกรรมการสรรหาให้มีผู้แทนองค์กรภาคประชาชนที่มีกฎหมายรองรับร่วมเป็นกรรมการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งในสัดส่วนที่เหมาะสม
- มาตรา ๒๓๑(๑) ข้อสังเกต ควรมีมาตรการ ในการถ่วงกรองการออกกระเบียบที่มีผลกระทบต่อประชาชนและงบประมาณแผ่นดิน ก่อนที่จะประกาศใช้
- มาตรา ๒๓๑ (๓) การประกาศผลการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นควรเป็นอำนาจหน้าที่ของ กกต.จังหวัด โดยความเห็นชอบ ของ กกต. เพื่อให้การดำเนินงานมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นการกระจายความรับผิดชอบตามลำดับ จึงควรบัญญัติให้ การประกาศผลการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติระดับชาติให้เป็นอำนาจของ กกต. และในระดับท้องถิ่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กกต.จังหวัดโดยความเห็นชอบ ของ กกต.
- มาตรา ๒๓๒ การวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องเขียนคำวินิจฉัยกลางเป็นลายลักษณ์อักษรทั้งนี้เพื่อความ โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ จึงควรเพิ่มข้อความในมาตรา ๒๓๒วรรคท้าย ด้วยคำว่า “ การพิจารณาวินิจฉัยต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร”

- ตามมาตรา ๒๓๓ วรรคหนึ่ง การให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่ออุทธรณ์คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ จะทำให้การเลือกตั้งมีความล่าช้าและอาจเกินเวลาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญได้ หากศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวให้ระงับการเลือกตั้งไว้ก่อน จึงควรตัดมาตรา ๒๓๓ วรรคหนึ่งออก
- เนื่องจากได้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่เปลี่ยนแปลงไปจากรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงควรเปลี่ยนชื่อให้เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ที่เปลี่ยนไปด้วย โดยเปลี่ยนเป็น “ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐ”
- มาตรา ๒๓๖ เพื่อให้ตัวแทนองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา จึงควรบัญญัติเพิ่มจำนวนกรรมการสรรหาให้มีผู้แทนจากองค์กรภาคประชาชนที่มีกฎหมายรองรับเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการสรรหาในสัดส่วนที่เหมาะสม
- มาตรา ๒๓๗ เพื่อให้ตัวแทนองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วย จึงควรบัญญัติเพิ่มจำนวนกรรมการ ปปช.ให้มีผู้แทนจากองค์กรภาคประชาชนที่มีกฎหมายรองรับเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการในสัดส่วนที่เหมาะสม
- มาตรา ๒๓๘ วรรคสาม เพื่อให้ตัวแทนองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วย จึงควรบัญญัติเพิ่มจำนวนกรรมการสรรหาให้มีผู้แทนจากองค์กรภาคประชาชนที่มีกฎหมายรองรับเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการสรรหาในสัดส่วนที่เหมาะสม
- มาตรา ๒๔๓ (๑) ต้องบัญญัติอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๗๐ ด้วย โดยเพิ่มข้อความ“และมาตรา ๒๗๐”ไว้ต่อท้ายคำว่า “ตามมาตรา ๒๖๓”
- มาตรา ๒๔๕ วรรคสี่ เพื่อให้ตัวแทนองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จึงควรบัญญัติเพิ่มจำนวนกรรมการสรรหาให้มีผู้แทนองค์กรประชาชนที่มีกฎหมายรองรับเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการสรรหาในสัดส่วนที่เหมาะสม
- มาตรา 246 ข้อสังเกต ควรปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ให้มี ปปช.ระดับจังหวัด ด้วย มาตรา ๒๓๘ วรรคสาม การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต้องมาจากบุคคลที่หลากหลาย โดยให้เพิ่มจำนวนให้มีผู้แทนจากองค์กรภาคประชาชนที่มีกฎหมายรองรับเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการสรรหาในสัดส่วนที่เหมาะสม
- มาตรา ๒๔๖ วรรคท้าย เพื่อให้ตัวแทนองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงควรบัญญัติเพิ่มจำนวนกรรมการสรรหาให้มีผู้แทนองค์กรภาคประชาชนที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและมีกฎหมายรองรับเข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการสรรหาในสัดส่วนที่เหมาะสม

5. การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

- มาตรา ๒๗๘ วรรคหนึ่ง ควรบัญญัติให้ครอบคลุมถึงสิทธิมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาด้วย จึงควรเพิ่มเติมคำว่า “รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น” หลังคำว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

6. บทเฉพาะกาล มีความเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

- ภายหลังรัฐธรรมนูญประกาศใช้แล้ว ๒ ปี ควรให้องค์กรตามรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ศึกษาและเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อเสนอต่อรัฐสภา
- มาตรา ๒๘๕ (๓) เนื่องจากกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับการแต่งตั้งจาก คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) เป็นผู้ แต่งตั้งจึงควรดำรงตำแหน่งเท่าที่จำเป็น และควรดำเนินการสรรหาและเลือกตามบทบัญญัติแห่งรัฐ ธรรมนูญใหม่ จึงควรกำหนดให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามบท บัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้พ้นจากตำแหน่งทั้งหมด เมื่อกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่
- มาตรา ๒๘๕ (๑) เพื่อให้สอดคล้องกับความเห็นเกี่ยวกับ มาตรา ๔๗ และสามารถปรับปรุงแก้ไขการ อนุญาตสัมปทาน หรือสัญญาที่อาจมีผลกระทบต่อประโยชน์ของชาติ หรือประชาชน โดยส่วนรวมได้ จึงควรตัดข้อความว่า “องค์กรหนึ่ง” ออก และตัดคำว่า “ทั้งนี้ กฎหมายที่จะตราขึ้นต้องไม่กระทบ กระเทือนถึงการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญาซึ่งมีผลสมบูรณ์อยู่ในขณะที่กฎหมายดังกล่าวมีผลใช้ บังคับ จนกว่าการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญานั้นจะสิ้นผล” ออก

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้)

.....